

СТАНОВИЩЕ
от доц. д-р БИНКА ГЕОРГИЕВА КАРАИВАНОВА
за ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД
на
ЦВЕТАНКА ЙОНЧЕВА ПОПОВА
на тема:
МЕТОДИЧЕСКИ ПОДХОД ЗА УСВОЯВАНЕ НА НОТНО-
СИМВОЛНИ МОДЕЛИ ОТ УЧЕНИЦИ В
НАЧАЛЕН ЕТАП НА СРЕДНОТО УЧИЛИЩЕ
за присъждане на образователна и научна степен „Доктор”
област на висше образование: 1. Педагогически науки,
професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по...
научна специалност : „Методика на обучението по музика“

Представеният дисертационен труд на Цветанка Йончева Попова е разработен в общ обем от 181 страници, от които 161 страници основен текст, 12 страници библиография и 8 страници приложения. Библиографията включва 95 източника на кирилица и на латиница и 23 интернет-адреси.

Темата на дисертационното изследване е безспорно дисертабилна и актуална. Тя е провокирана от педагогическата дейност на докторантката. Като учител по музика в средното училище Цветанка Попова, на базата на дългогодишния си педагогически опит, достига до убеждението, че за да се избегне сухия дидактизъм при нотното оgramотвяване в училище и то да се превърне в ефективно и носещо радост на учениците занимание, в което те са в позицията на активен участник, са необходими нови, по-ефективни дидактически методи, които активизират техните музикално-образните представи и провокират креативното им мислене. Така, посредством въвеждане на система от интонационни нотно-символни модели и тяхното включване в игровите подходи, изучаваните понятия ще се освободят от своята теоретична абстрактност. Приветствам всеки успешен опит за обогатяване на дидактическите подходи в обучението с нови интерактивни методи, които правят уроците интересни, вълнуващи и забавни.

Дисертационният труд е структуриран в увод, четири глави, изводи и заключение, списък с използваната литература и приложения.

В увода кратко, но точно е обоснован мотивът за избора на темата и е аргументирана актуалността на проучваната проблематика. Прецизно и конкретно са дефинирани обектът, предметът, целите и задачите на дисертационното изследване. Посочени са ползваните методи на изследване.

Първа глава е посветена на преглед и анализ на нормативните документи, свързани с Националната програма за училищно образование, в това число: Закон за предучилищното и училищното образование;

Държавни образователни стандарти по музика; Учебни програми по музика за първи, втори, трети и четвърти клас; учебници по музика от различни авторски колективи, одобрени от МОН. Дискутирани са начините на представяне на елементите на нотното писмо в учебниците по музика.

Втора глава представя теоретичната обосновка на проблема, свързан с нотно-символните модели на обучение. Направен е исторически преглед на различни педагогически системи и подходи за музикално възпитание, утвърдени в практиката, които стават теоретична основа за изследователската теза. Проучени и систематизирани са чужди и български педагогически методи, системи и технологии за представяне и усвояване на нотната символика.

Трета глава представя методологическите основи на експерименталното изследване. Предложеният методически подход за усвояване на елементите на нотното писмо от учениците в начален етап на средното образование е изграден на впечатляващо широка основа: като модел на общуване ползва елементи от невролингвистичното програмиране; в оформянето му като сугестивен подход са използвани елементи от Сугестопедията на Георги Лозанов; от модела VARK се взимат идеята за познаване на различните стилове на учене - визуален, слухов и кинестетичен, което дава възможност и на двете страни в обучителния процес да имат по-добра комуникация и възможност представената информация да провокира успешно мисловната дейност, креативността и творческите изяви на децата; от системата на Валерий Брайнин за развитие на музикалния интелект се ползва паралелното действие на слухови, вокално-артикулационни, жестови и визуални (в това число графични и цветни) механизми за възприемане и реакция на интонационната информация. В тази глава са представени също така организацията и методиката на експерименталното изследване.

Четвърта глава е посветена на реализирането на дисертационното изследване. Представени са и са анализирани резултатите от експеримента, чрез който се установява ефективността на методическия модел.

Дисертационният труд е оригинално дело на автора. Структурата на текста е добре организирана, но на места езикът на научното изследване се нуждае от прецизиране.

Авторефератът отразява коректно съдържанието на дисертационния труд и съответства на изискванията.

Цветанка Попова представя четири научни публикации по темата на дисертацията, свързани с отделни етапи от работата ѝ върху теоретичната и емпиричната част на изследването.

Приемам приносите, формулирани от докторантката, в теоретичен и в практико-приложен аспект. Те са научно аргументирани, отговарят на реално извършената изследователска работа и са обективно постижими в практиката.

Наред с тях искам да поставя няколко важни за мен акценти, свързани с ключови моменти в предложеният методически подход.

Централен момент в дисертационното изследване е неразривната свързаност между осмислянето на музикалното съдържание и овладяването на начина за неговото означаване. Това се реализира в експерименталното изследване по пътя на усвояване на елементите на нотното писмо на основата на музикалното възприятие и създаване на речников запас от музикални интонации. Препоръката ми е понятието „нотно-символни модели“, въведено от докторантката, да бъде точно дефинирано.

Друг важен момент е едновременното въздействие върху всички сензорни канали. Предложеният методически подход е насочен към цялостно възприемане и оценяване на получената музикална информация посредством активизиране на всички сетива. Така се осигурява максимално ефективно достигане на информацията до обучаваните и се провокират логическо мислене, действие и резултатност.

Дисертационният труд на Цветанка Попова притежава всички необходими качества на такъв тип научна разработка. Обхваща значими теоретични и практически задачи, решени по оригинален начин. Отличава се с висока научно-теоретична стойност и доказва своята резултатност в полето на музикално-педагогическата практика. От целия текст на дисертационния труд прозира лично преживяния, осмислен, систематизиран и обобщен педагогически опит на докторантката.

Въз основа на доказаните научни приноси и постижения давам своята **положителна оценка** и предлагам на почитаемото Научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на **Цветанка Йончева Попова в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по... и научна специалност: Методика на обучението по музика.**

28.03. 2022 г.

доц. д-р Бинка Караиванова